

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Bc. V. L.**, zast. JUDr. Alešem Vídenským, advokátem, se sídlem Sokolská třída 966/22, Ostrava, proti žalovanému: **Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz**, se sídlem náměstí Dr. E. Beneše 555/6, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2021, MOaP/008438/21/OSŘP2/Sur., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 4. 2021, č. j. 59 A 4/2021 - 17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení tamtéž uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, odložil věc přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se měl dopustit neznámý pachatel.

[2] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost. V kasační stížnosti uvedl, že napadené usnesení zasahuje do jeho veřejného subjektivního práva konkrétně do práva poškozeného na výsledek sporu a na náhradu újmy. Krajský soud opomenul judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva. ESLP v rozsudku ve věci *Eremiášová a Pechová proti České republice* dovedl právo poškozeného na účinné vyšetřování v trestním řízení. To bylo též uznáno Ústavním soudem v nálezech Pl. ÚS 17/10 a I. ÚS 2886/13. V rozsudku ve věci *Vasyukov proti Rusku* ESLP dovedl právo na účinné vyšetřování i v případě zásahu do osobní integrity bez následku smrti. Stěžovatel je obětí úmyslného jednání třetí osoby, v důsledku něž došlo k poškození stěžovatele na zdraví. Pokud má poškozený právo na účinné vyšetřování v trestním řízení, tím spíše má na toto právo i v rámci postupu správních orgánů směřujícím k objasnění přestupku. Povaha a účel řízení o přestupku je totiž shodná jako v trestním řízení. Navíc poškození v případě přestupků by byli na svých právech nepřiměřeně kráceni, pokud by měli mít menší práva než poškození v případě trestných činů. Jednání, kterým byla stěžovateli způsobena újma na zdraví, je dle jeho názoru trestným činem a odevzdáním věci správnímu orgánu orgány činnými v trestním řízení bylo rovněž porušeno jeho právo na účinné vyšetřování (rekonvalescence stěžovatele trvala déle než dva týdny). Krajský soud tak odmítnutím žaloby porušil práva stěžovatele zaručená čl. 7 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelem citovaná rozhodnutí ESLP a ÚS uznávají právo na účinné vyšetřování v případě usmrcení poškozeného. Navíc se jedná pouze o procesní povinnost státu zabývat se věcí s náležitou pečlivostí, nikoli o odpovědnost za výsledek. Odkázal na usnesení ÚS ze dne 19. 2. 2007, sp. zn. IV. ÚS 264/06, podle něž Ústavnímu soudu nepřísluší přezkoumávat materiální důvody zahájení či nezahájení trestního stíhání. Ústavní soud respektuje doktrínu, že trestní řízení představuje vztah mezi státem a pachatelem a že není zaručeno právo poškozeného či oznamovatele, aby jiná osoba byla stíhána a odsouzena. Poškozený má v trestním řízení prostředky nápravy vůči domnělé laxnosti postupu orgánů činných v trestním řízení, kterých ostatně stěžovatel využil, a jeho stížnost byla shledána nedůvodnou. Orgány činné v trestním řízení i žalovaný nebyly nečinné, naopak činily přiměřené úkony k objasnění věci. Případný přestupek v projednávané věci je navíc v současnosti již promlčen. Nejedná se o návrhový přestupek, ale o přestupek, o němž je řízení zahajováno toliko z moci úřední.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Následně se soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.). Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o *věci azylu*, resp. o *věci mezinárodní ochrany*, nýbrž o *všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce*. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 27).

[6] Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Kasační stížnost tudíž NSS přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to *i)* z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo *ii)* v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[7] V projednávané věci soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal.

[8] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel brojí proti usnesení krajského soudu, jímž podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 70 písm. a) a § 68 písm. e) s. ř. s. odmítl žalobu stěžovatele proti usnesení žalovaného o odložení přestupkové věci.

[9] Z judikatury Nejvyššího správního soudu uvedené již v kasační stížnosti napadeném usnesení krajského soudu vyplývá, že postup krajského soudu, který žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného o odložení přestupkové věci odmítl, je zcela správný. Jedná se o rozsudek ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 As 57/2008 - 35, podle něhož „*v případě přestupků, o nichž vede správní orgán řízení pouze z úřední povinnosti, může fyzická či právnická osoba na spáchání přestupku upozornit podnětem, podání podnětu jí však nezakládá žádná subjektivní práva v řízení. V tomto*

pokračování

řízení má stát, kterému byly oznámeny skutečnosti svědčící o existenci přestupku, prostřednictvím pověřeného správního orgánu povinnost projednat, zda se přestupek stal či nikoliv – osoba podávající podnět již nemá na průběh řízení žádný vliv (není-li účastníkem řízení z jiného titulu, nežli podání podnětu či oznámení)“ a rozsudek ze dne 28. 11. 2012, č. j. 1 As 93/209 - 312, podle kterého *„jestliže podání stěžovatele, k němuž se žalobou napadené rozhodnutí upíná, bylo pouze podnětem k zahájení řízení z moci úřední a samo žádné správní řízení nezahájilo, nemůže být stěžovatel tímto rozhodnutím dotčen ve své právní sféře. Je přitom nerozhodné, že napadený úkon žalovaného má formu rozhodnutí“*. Tyto závěry jsou zcela aplikovatelné na případ stěžovatele, který podal podnět (trestní oznámení) ve věci podezření ze spáchání trestného činu, která byla posléze odevzdána orgány činnými v trestním řízení žalovanému dle § 159 odst. 1 písm. a) trestního řádu k projednání přestupku.

[10] Z poslední doby lze též poukázat na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019 - 39, bod 84, kde se uvádí: *„Například poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (at' již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. k tomu z početné judikatury např. rozsudky ze dne 31. 10. 2007, čj. 2 As 46/2006-100, č. 2276/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007 - 98, detailněji pak rozsudek ze dne 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012 - 351, Philips Electronics a další, body 208 a 209).“*

[11] Nejvyšší správní soud poznamenává, že pokud se stěžovatel domáhá aplikace judikatury ESLP a ÚS, z níž vyplývá tzv. právo na účinné vyšetřování, toto právo dovozují oba soudy z práva na ochranu života (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 2886/13, bod 12 a násl.). Jednání spočívající či bezprostředně směřující k usmrcení člověka (i v případě jednání nedbalostního) však z povahy věci nespadá do oblasti přestupkového práva, nýbrž je upraveno skutkovými podstatami nejzávažnějších trestných činů (srov. část druhou, hlavu první trestního zákoníku). Jedinou výjimku v tomto směru představuje nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2016, sp. zn. II. ÚS 3432/14, kde právo na účinné vyšetřování bylo vztaženo na nejzávažnější formy jednání tzv. obchodování s lidmi, jakožto jednání hrubě porušující právo na osobní svobodu a lidskou důstojnost. I zde však jde o jednání typově náležející do oblasti nejzávažnější trestné činnosti. Nejvyšší správní soud, aniž by chtěl bagatelizovat újmu, kterou stěžovatel utrpěl, konstatuje, že věc, v níž se stěžovatel domáhá ochrany (rvačka na plese, v níž byla blízce nezjištěným způsobem stěžovateli způsobena zlomenina kotníku), se ani vzdáleně nepřibližuje závažnosti trestných činů, u nichž ÚS a ESLP aplikovaly právo na účinné vyšetřování. Proto lze konstatovat, že v oblasti přestupkového práva se právo na účinné vyšetřování neaplikuje.

[12] Nad rámec potřebného odůvodnění soud odkazuje na to, že i v případě zrušení napadeného rozhodnutí o odložení věci by se stěžovatel nemohl domoci žádného pro sebe příznivějšího výsledku, neboť odpovědnost za případný přestupek zanikla uplynutím prekluzivní doby nejpozději dne 19. 1. 2021. Stěžovatel může ovšem uplatnit právo na náhradu škody na zdraví či jiné újmy vůči osobě, která mu dle jeho názoru úraz způsobila, v řízení před civilními soudy. Po seznámení se se spisem vedeným ve věci orgány činnými v trestním řízení i žalovaným Nejvyšší správní soud konstatuje, že tyto orgány se věcí pečlivě zabývaly, vyslechly mnoho svědků, provedly mj. zjišťování skutkového stavu znaleckými posudky, lékařskými zprávami a kamerovými záznamy a tyto důkazní prostředky řádně vyhodnotily, proto nelze jakkoli dovozovat, že by k věci přistoupily liknavě či ledabyle.

[13] Z uvedeného je patrné, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, ale i Ústavního soudu a ESLP, a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení o kasační stížnosti náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Z právě citovaného rozhodnutí rozšířeného senátu plyne rovněž to, že stěžovatel nemá právo na vrácení zaplaceného soudního poplatku.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu